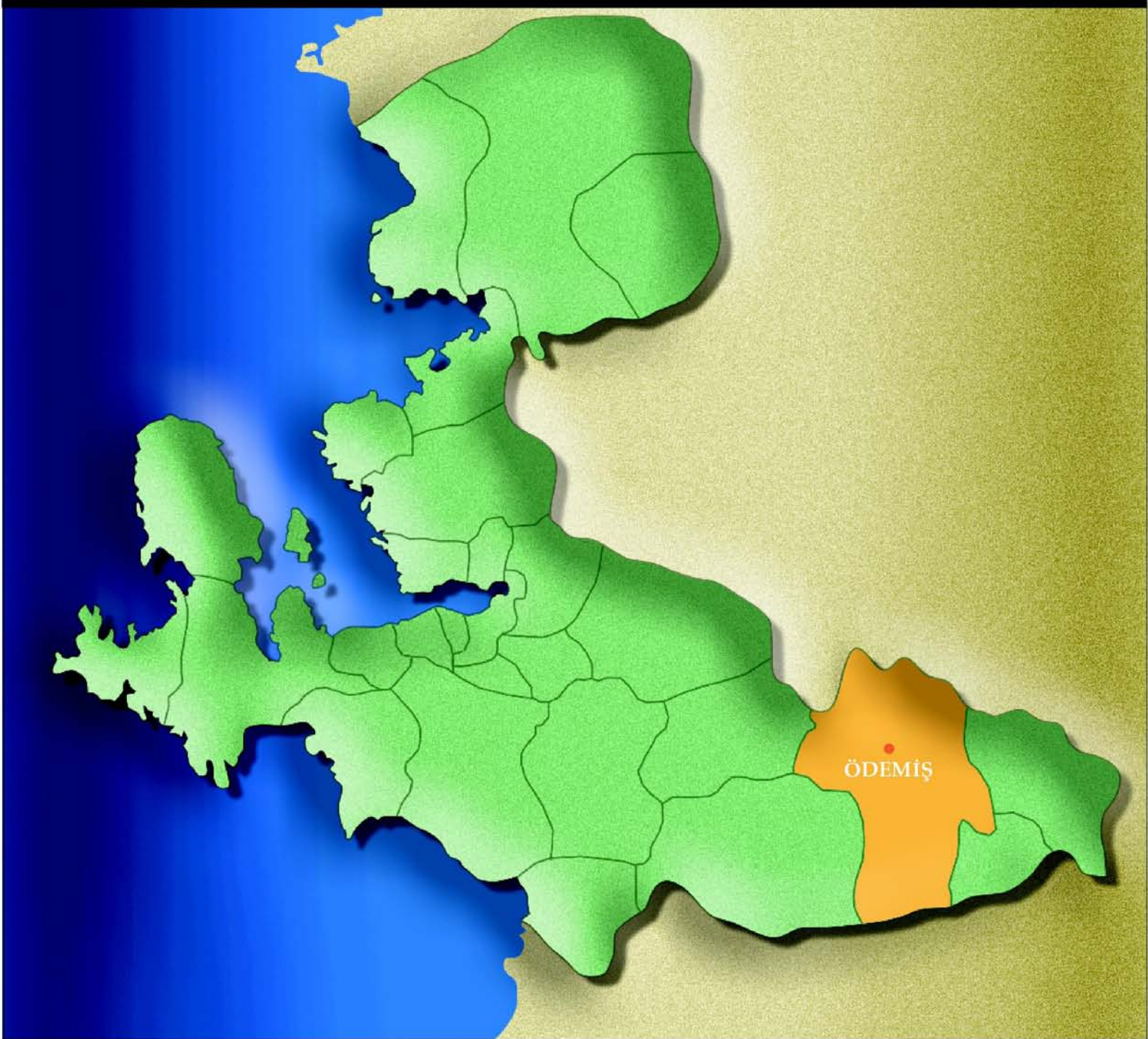

ÖDEMiŞ

KÜNYE

DEĞİŞKEN	YIL	BİRİM	ÖDEMiŞ: VERİ/AÇIKLAMA
Yüzölçümü	2006	km ²	1.079
Nüfusu	2006 (Projeksiyon)	kişi	124.369
Nüfus yoğunluğu	2006 (Projeksiyon)	kişi/ km ²	115
Kentleşme oranı	2006	yüzde	52
Rakımı	2006	m	123
İl merkezine uzaklığı	2006	km	113
İzmir'e göre konumu	2006	-	İzmir'in güneydoğusunda yer almaktadır.
Komşu il ve ilçeler	2006	-	Doğusunda Kiraz, Batısında Tire ve Bayındır, Kuzeyinde ise Manisa İli bulunmaktadır.
Metropol ilçe mi?	-	-	Hayır.
Temel geçim kaynakları	2006	-	Tarım, Ticaret, Hayvancılık
Kişi başına düşen gelir	1996	dolar	5.338
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla	1996	YTL	54.559.338
Gayri safi tarımsal üretim gelir	2006	YTL	413.930.450
İhracatı	2006	dolar	2.747.303.52
Önemli ihraç ürünleri	2006	-	Patates, İncir, Kestane vb. tarım ürünleri.
Ticaret sanayi merkezleri	2006	-	Ödemiş Küçük Sanayi Sitesi, kısmen tamamlanan Ödemiş Organize Sanayi Bölgesi, 3 adet İlçe Pazaryeri.
Toplam firma sayısı	2006	adet	1.655
Tahsil edilen vergi toplamı	2006	YTL	47.193.617,86 YTL.
Banka, şube sayısı	2006	adet	9 banka şubesi.
Yer altı zenginlikleri	2006	-	Bilinmiyor.
Toplam konut sayısı	2006	adet	40.000
Toplam otel yatak kapasitesi	2006	adet	593
Okur-yazar nüfus oranı	2006	yüzde	99
Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı	2006	kişi	19
Doktor başına düşen kişi sayısı	2006	kişi	2.591
İlçe ile özdeşleşmiş unsurlar	2006	-	Gölcük, Bozdağ, Patates, İncir, Kestane, Ödemiş Tulum Peyniri.

1. GİRİŞ

Kuzeyinde Manisa ili Salihli ilçesi; doğusunda Kiraz ve Beydağ; batısında Bayındır; güneyinde Aydın ili ile çevrelenen Ödemiş, İzmir'in güneydoğusunda yer almaktadır.

İzmir'e uzaklığı 113 km. olan Ödemiş'in yüzölçümü 1.079 km²'dir.

Bademli, Birgi, Bozdağ, Çaylı, Kayaköy, Kaymakçı, Konaklı, Ovakent ve Zeytinlik olmak üzere 9 beldesi ve 79 köyü bulunmaktadır.

2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı'na göre toplam nüfusu 128.259'dur. Bu nüfusun 61.896'sı merkezde, 66.363'si belde ve köylerde yaşamaktadır.

2006 nüfus projeksiyonuna göre ise; ilçe nüfusu 124.369 kişidir.

İlçede 59 ilköğretim Okulu, 10 Orta Öğretim, 2 yüksek öğrenim kurumu bulunmaktadır.

Sözkonusu öğretim kurumlarında 20.069 öğrenci eğitim görmekte olup okullardaki toplam öğretmen sayısı 1.060'tır.

Ödemiş özellikle son beş yılda yükseköğretim kurumları açısından hızlı bir gelişme göstermiştir. İlçede;

- Ege Üniversitesi Ödemiş Sağlık Yüksek Okulu,
- Ege Üniversitesi Meslek Yüksekokulu bulunmaktadır.

Toplam 436 öğrencinin eğitim gördüğü bu okullarda 52 öğretim elemanı görev yapmaktadır.

İlçede, 1 Devlet Hastanesi, 16 Sağlık Ocağı, 21 Sağlık Evi, 1 Ana Çocuk Sağlığı, 1 Bölge Halk Sağlığı Laboratuvarı ve 1 Verem Savaş Dispanseri hizmet vermektedir.

İlçedeki kadrolu doktor sayısı 48 adettir.

Ödemiş'de ekonomi genellikle tarım sektörüne dayalıdır. Son yıllarda hayvancılık sektörü de önemli gelişme göstermekle birlikte, ilçede yatırımcıların tarıma dayalı sanayiye daha fazla önem verdikleri gözlenmiştir.

Ödemiş'in beldesi konumunda olan Birgi, tarihte başkentlik yapmıştır.

Birgi'de, Aydınogulları Beyliği ve Osmanlılara ait çok sayıda eser bulunmaktadır.

Ulu Camii, Aydınoğulları Camii, Karaoğlu Camii, Derviş Ağa Camii, Birgivi Mehmet Efendi Medresesi, Sultan Şah Türbesi, Çakırağa Konağı bu eserlerden bazılarıdır.

Ödemiş Müzesi bölge tarihini yansıtan arkeolojik ve etnografik eserler bakımından zengindir.

Cumartesi günleri kurulan ve bölgenin önemli pazarlarından biri olan Ödemiş pazarının “ El Sanatları Pazarı” bölümünde satışa sunulan, yöreye özgü dantel, iğne oyası, mekik oyası, kanaviçe ve Ödemiş ipeği gibi el ürünleri yerli ve yabancı ziyaretçilerin ilgi odağıdır.

Ödemiş bugün, nüfusu, ekonomik ve sosyal yapısı, tarım, sanayi ve hizmetler sektörlerinin geldiği konum dikkate alındığında İl olmaya aday ilçelerin başında gelmektedir.

2. İlçenin Tarihi, Coğrafi ve Demografik Yapısı

2.1. Tarihi

Ödemiş'in ilk tarihi M.Ö.3000 yıllarına kadar uzanmaktadır.

Küçük Menderes Havzası olarak da bilinen Ödemiş, tarih boyunca çok sayıda uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Hititler, Firigler, Persler, Makedonyalılar, Romalılar, Bizanslılar, Aydınoğulları Beyliği bunlardan bazılarıdır.

Ödemiş adının bir kısım tarihi belgelerde “Otamış” şeklinde yazıldığı tespit edilmiştir.

“Otamış” sözcüğünün “otamak” (tedavi etmek), “otacı” sözcüğü ise hekim anlamına gelmektedir.

Ödemiş adı “Ötemiş” sözcüğünün biçim değiştirmiş durumudur.

Ötemiş, Teke Türkmenlerine bağlı bir oymağın adıdır.

Literatürde, ilçede M.Ö. 6000'de yoğun bir yerleşmenin oluşmaya başladığı, bunu Kalkolitik (Madentaş) çağının izlediği ve bu çağda en eski yerleşmelerin Ödemiş ovasındaki höyükler olduğu belirtilmektedir.

- **Höyükler:** Plavtepe (Emirli) , Mezartepe (Ertuğrul), Tepetarla (Ödemiş), Karakova (Karakova), Köşkkuyusu (Yusufdere), Maltepe (Kayaköy) Çukurçeşme Tepesi (Seyrekli).

- **Tümölüsler:** Kerimbey Tepesi (Yolüstü), Kumtepe (Emirli-Ovakent), Yılandık Dağı, Odaşetepesi, Kültepe (Kurucuova), Osmantepe (Ertuğrul), Hüroğlu Tepesi (Yusufdere), Boğalılar Tepesi (Ortaköy), Maşattepe (Kaymakçı), Veli Tepesi (Gerçekli), Tümsek Harman Yeri (Konaklı).
- **Kaya Mezarları:** Ertuğrul, Türkönü, Keçililer, Hamamköy, Konaklı, Üzümlü, Ortaköy, Çaylı, Kaymakçı beldelerinde bulunmaktadır.
- **Tarihi Sitler:** Hypaipa (Günlüce), Dios Hieron (Birgi), Digda (Ovakent), Potamia (Bademli), Ayasurat (Türkönü), Torrhebia (Gölcük), Mesotmolos (Bozdağ), Bazdegümi (Yolüstü), Medeksis (Ortaköy), Adagüme (Konaklı), Bükürgüme (Bademli).
- **Kaleler:** Helenistlik dönemden kalma Kızılcaavlu, Kayaköy. Bizans zamanından kalma Yılanlı, Balabanlı, Bademli, Birgi, Günlüce.
- **Tarihi Anıtlar:** İlkurşun Anıtı, Gökçen Efe Anıt Mezarı, Mendegüme Anıtmezarı.

Tarihi kimliği açısından en az Ödemiş kadar zengin olan Birgi ise; Aydınoğulları Beyliği'ne başkentlik yapmış Ödemiş'e bağlı bir beldedir.

Ödemiş, Yunan işgalinden 3 Eylül 1922'de kurtulmuştur. Bir yıl sonra 1923 yılında ise ilçe statüsüne kavuşmuştur.

Ödemiş'de merkeze bağlı Bayezitler, Bayırlı, Bebekler, Bülbüller, Çağlıyan, Çamyayla, Çobanlar, Demircili, Derezunyer, Dolaylar, Gerçekli, Gereli, Günlüce, Horzum, Işık, İlkurşun, Karadoğan, Kayaköy, Küçükavulcuk, Kerpiçlik, Oğuzlar, Sekiköy, Üzümlü, Yolüstü, Yeniköy, Yeniceköy, Yolüstü, Yusufdere, Zeytinlik köyleri bulunmaktadır.

Ödemiş halkının gelir düzeyi yüksek olduğu için ekonomik nedenlerle dışarıya göç yaşanmamaktadır.

Göçler genellikle eğitim, sağlık vb. nedenlerle gündeme gelmektedir.

Ödemiş'de gizli işsizlik oranı oldukça yüksektir.

İlçede 350'ye yakın kahvehane vardır. Bu kahvehaneler, sabahın erken saatlerinden gece geç saatlere kadar her yaştan erkek nüfus tarafından doldurulmaktadır.

Bu durumun temel nedeni, ziraatçılık ile uğraşan ve belirli ürünlerin ekimini yaptıktan sonra mahsul vermesini bekleyen ve buradan elde ettiği gelir ile geçimini sağlayan kişilerin sayısının yüksekliğidir.

2.2. Coğrafi Yapısı

Ödemiş’ de yazlar sıcak ve kurak, kışları ise ılık ve yağmurlu geçmektedir.

Ödemiş’in deniz seviyesinden yüksekliği 123 metre olup, Akdeniz iklimi görülmektedir.

İlçe kuzeyden 2.157 rakımlı Bozdağlar ve güneyde ise 1.646 rakımlı Aydın Dağları ile çevrilmiştir.

İlçe, Türkiye’nin batısında Ege bölgesinde İzmir iline bağlıdır. İzmir’e uzaklığı 113 kilometredir.

Ödemiş’in yüzölçümü 1.079 km² dir.

Bölgenin doğal bitki örtüsü makidir.

İlçe, Küçük Menderes ovasında kurulmuş olup komşuları, doğuda Kiraz, Beydağ, batıda Turgutlu, Bayındır, güney batıda Tire, kuzeyde Manisa ili Salihli ilçesi, güneyde Aydın’dır.

Yaz aylarında ortalama hava sıcaklığı 28-30 derece olurken, en düşük sıcaklık Ocak ayında görülmekte ve sıcaklık ortalama 8 dereceye kadar düşmektedir. 2006 yılı itibariyle ilçede en yüksek yağış Şubat ayında görülmüştür. Bu ayda m² ye ortalama 114,8 m³ yağış düşmüştür.

En yüksek yağış miktarının Ocak, Şubat, Mart aylarında görüldüğünü, ilçede Haziran ayında m² başına 6,2 m³ lik bir yağış düştüğünü ve Ağustos ayında hiçbir şekilde yağmur yağmadığını belirtmek mümkündür.

İlçede yaz aylarında hissedilen nem oranı oldukça yüksektir ve nem oranı özellikle Temmuz ve Ağustos aylarında %60’a ulaşmaktadır.

İlçedeki alan dağılımı şu şekildedir;

Tablo 1: Alan Dağılımı

	Yüzölçümü (da)	Pay (%)	Kişi başına düşen birim alan (m ²)
Sanayi alanı	125,4	12	10,0
Konut alanı	2.159,4	20	17,3
Tarım alanı	16.500,0	15	15,2
Yeşil alan	58,1	0,1	5
Arkeolojik sit alanı	-	-	-
Diğer alanlar	-	-	-
Toplam İlçe	1.079.000	47,1	8,6

Kaynak: Ödemiş Kaymakamlığı, İzmir Tarım İl Müdürlüğü,2007

İlçe Kaymakamlığı'ndan aldığımız veriler dikkate alındığında; Ödemiş'de sanayi alanı 125,4 da., konut alanı 2159,4 da., tarım alanı 16.500 da. ve yeşil alan miktarı ise 58,1 dekadır.

2.3 Demografik Yapısı

Ödemiş'in ilçe nüfusunun %52'si köylerde yaşamakta olup bu nüfusun tamamı tarımsal ürün üretimi ve hayvancılık işi ile iştigal etmektedir. İlçe merkezinde oturan %48'lik kısmının ise yaklaşık %25'i yine çiftçilik ile uğraşmaktadır.

Bu noktada ilçe nüfusunun yaklaşık %64'lük bir kısmının tarımsal faaliyetler ve hayvancılık işi ile uğraştığını belirtmek mümkündür.

Ödemiş ilçesi; 1.079 km² lik bir alanda, 1 ilçe merkezi 16 mahalle, 9 belediyeli bucak ve 79 köy idari biriminden kurulmuş bir yerleşim yeridir.

Ödemiş Belediyesi 1881 yılında teşkilatlandırılmıştır.

Ödemiş halkının gelir düzeyi yüksek olduğu için ekonomik nedenlerle dışarıya göç yaşanmamaktadır.

İlçede yerel medya kuruluşları, reklam ajansları, avukatlık büroları, aracı kurum, eczane vb. kalifiye istihdam gerektiren özel sektör kuruluşlarının sayısının hızla artmaktadır.

Ödemiş'te 2417 emekli, 861 dul ve yetim bulunmakta olup bunların toplamı 3.278'dir.

Tablo 2: Nüfus Durumu

	2000			2006
	Erkek	Kadın	Toplam	Toplam*
Merkez	30.599	31.297	61.896	65.714
Köyler	32.998	33.365	66.363	58.655
Toplam	63.597	64.662	128.259	124.369

Kaynak: Ödemiş Kaymakamlığı, TÜİK,2007

**TÜİK Projeksiyonu.

2006 yılı itibariyle Ödemiş'de toplam 16 adet mahalle bulunmaktadır.

Ödemiş'te sandık sayısı 342 olup, toplam seçmen sayısı 93.154'tür.

3. Ekonomi

Ödemiş ilçesi verimli topraklardan oluşan bir ovaya sahiptir.

İlçe ekonomisi tarıma dayalı olup 107.900 hektarlık alanın %30,7'i tarım arazisidir. Bu tarım arazisi içerisinde sulanabilir arazi miktarı ise 28.000 hektardır. İlçede 29.000 aile tarımla geçimini sağlamakta olup, bunun dışında hayvancılık sektörü de ön plana çıkmaktadır.

Tarım alanlarının sulanması için 16.500 sondaj kuyusu açılmıştır.

Ödemiş ilçesinde tarımsal faaliyet olarak tarla, sebze, meyve, seracılık ürünleri ön plandadır. Özellikle patates ilçe ekonomisine yüksek miktarlarda artı değer kazandırmaktadır. Pamuk da ilçede üretilen önemli bir tarım ürünüdür.

Sebze ürünleri arasında ise özellikle karpuz ve kavunun yaygın bir şekilde üretimi yapılmaktadır.

Yanısıra; turşuluk salatalık, salçalık biber, zeytin de önemli tarım ürünleri arasındadır.

Ödemiş' de sanayi, ticaret ve özellikle de pazarlama faaliyetleri yeterli değildir.

İlçede yüksek bir sermaye potansiyeli olmasına rağmen bu potansiyel harekete geçirilememektedir.

Ödemiş'te; gıda, süt ürünleri, nebati yağ, tekstil, iş makineleri, zirai aletler, ayakkabı ve elektronik imalat sektörlerinde küçük ölçekli üretim faaliyetleri vardır.

Ödemiş'de 300 hektarlık bir alanda programa alınan organize sanayi bölgesinin ilk etapta seçilen 100 hektarlık kısmında kamulaştırma çalışmaları tamamlanmıştır.

Parselasyonu yapılan kısımların ihalesi yapılarak satışı yapılmıştır. Bu parselasyonlardan 5 adet 5000 m² 'lik parsel ile 2 adet 10.000 m²'lik boş parsel bulunmaktadır.

Talep olduğu takdirde bu parsellerin de satışa sunulması organize sanayinin bir an önce hizmete açılması planlanmaktadır. Ancak; su, elektrik, kanalizasyon ve arıtma işlemlerinin tamamlanması için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın maddi katkısına ihtiyaç vardır.

Organize Sanayi'nin bir an önce hizmete açılması ve müteşebbislerin bu bölgeyi tercih etmeleri halinde ilçe ekonomisine büyük bir katkı sağlanacaktır.

Ödemiş ilçesinin ekonomik yapısının tarıma dayalı oluşu nedeniyle sanayinin gelişiminde tarım alet ve makineleri ile iş makineleri imalatı ilk sıralarda yer almaktadır.

Sanayi ürünlerinin imalat ve ticaretiyle tarımsal ürünlerin ticareti, ilçenin gelir kaynaklarının başında gelmektedir.

Ödemiş'in coğrafi konumu itibariyle komşu ilçelerin merkezi konumunda bulunması sebebiyle yörenin ticaret merkezi durumundadır.

Ödemiş'teki imalat sanayi incelendiğinde Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi işyerlerinin sayısının büyük çaplı sanayi işyerlerinden daha fazla olduğu görülmektedir.

İş makineleri, ipekli dokuma sanayi, temel gıda imalat sanayi, elektronik sanayi, ahşap doğrama sanayi, plastik sanayi, tekstil, tarım makineleri imalatı sanayi, ayakkabı sanayi gelişme yolunda olup iş kollarına göre işyerlerinin sayısal durumları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3: Faaliyet Gösteren Firmalar(2006)

Kayıtlı Olduğu Oda	Firma Sayısı
Ödemiş Ticaret Odası	1.200
Ödemiş Ticaret Borsası	395
Ege Bölgesi Sanayi Odası	48
Ege İhracatçı Birlikleri	12
Toplam firma sayısı	1.655

Kaynak: Ödemiş Ticaret Odası, Ödemiş Ticaret Borsası, Ege Bölgesi Sanayi Odası, 2007.

Tablo 3'te de görüldüğü gibi; ilçede; Ödemiş Ticaret Odası'na kayıtlı 1.200, Ödemiş Ticaret Borsası'na kayıtlı 395, Ege Bölgesi Sanayi Odası'na 48, Ege İhracatçı Birlikleri'ne 12 adet firma vardır. İlçedeki toplam firma sayısı 1.655'tir.

İlçede SSK'ya bağlı 6.461 adet kayıtlı çalışan vardır ve SSK'ya bağlı emekli sayısı 5.342'dir.

Ödemiş'te 2006 yılı itibariyle 8 adet banka şubesi bulunmaktadır.

Ödemiş'te çeşitli konularda Mahalli İdare Birlikleri kurulmuştur.

Buna göre;

- Köylere Hizmet Götürme Birliği; 79 köyün katılımı ile kurulmuş bütçe imkanları İl Özel İdaresinin yardım ve desteği ile arttırılmaktadır. Gücü oranında köylere yardım yapmaktadır. 2006 yılı programı gerçekleştirilmiş ve 2007 yılı yatırım programı görüşülerek karara bağlanmıştır.
- Ödemiş Gölcük Gölü Çevre Koruma ve Alt Yapı Tesisleri Yapma ve İşletme Birliği: Maliye Bakanlığı'nın emri ile Özel İdare, Gölcük Belediyesi, Oğuzlar ve Bayırlı köyelerine Gölcük Gölü kiraya verilmiş olup, birlik kurma çalışmaları devam etmektedir.
- Ödemiş Çevre Kültür ve Turizm Birliği: Ödemiş Belediye Başkanı Sayın Mahmut BADEM başkanlığında ilçenin tanıtımını ilgili çalışmalarını sürdürmekte olduğu bilinmektedir.

Tablo:4'de 2006 yılı itibariyle Ödemiş'te en fazla Kurumlar Vergisi ödeyen mükellefler görülmektedir.

Tablo 4: En çok vergi veren ilk 20 firma(2006)

Sıra No	Ünvan	Tutar (YTL)
1.	Erler Nebati Yağ YEM Sanayi A.Ş.	189.535,85
2.	İbrahim Koyuncu Gölcük Boya Tic. Ltd. Şti.	100.987,33
3.	Uçaçelik Akaryakıt Oto Tic.Ltd. Şti.	98.404,95
4.	Kükreler Petrol	83.138,00
5.	Yalhoğlu Tarım Ürünleri	81.994,14
6.	Mehmet Erdem Yapı İnş.Pa. A.Ş.	80.925,60
7.	Sipahioğlu Akaryakıt Paz. ve Tic. A.Ş.	60.321,00
8.	Imer Konfeksiyon Tek. San. Tic. Ltd. Şti.	60.218,52
9.	Erim Konfeksiyon Ltd.Şti.	58.007,15
10.	MNA Yapı Ev Ger. San. Tic.	54.039,00
11.	Ödemiş Özel Diy. ve Sağlık Hizm.	52.290,59
12.	Çamkıranlar San. Ür. Tic. Ltd. Şti.	48.558,94
13.	E.R.Yem Gıda Tar. Ür. San. Tic. Ltd. Şti.	48.,303,80
14.	Birgi Özel Yaşam Sağlık Hizm.	45.663,21
15.	Katırcı Tar. Ür. San. Tic. Ltd. Şti.	44.264,89
16.	Galip Ergün ve İç. Paz.	40.465,40
17.	Mavioğlu Petrol Tic. Ltd. Şti.	28.128,39
18.	Uygun Akaryakıt Nak. Tar. ür. San.	23.340,43
19.	Görgen Süt Mam. Gıda. San.	22.285,19
20.	Hayat Pazarlama Gıda Mam. San.	18.476,59

Kaynak: İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı, 2007

Tablo 5: En çok vergi veren ilk 20 mükellef(2006)

Sıra No	İsim	Tutar (YTL)
1.	Yılmaz Pakkanlı lar	162.741,28
2.	Murat Urukta	170.642,14
3.	Orhan İçelli	114.454,72
4.	Mustafa Yüksel	91.668,42
5.	Sıdıka Savaş	66.690,17
6.	Mustafa Karaman	65.235,56
7.	Mustafa Yiyen	56.998,81
8.	Mehmet Nevzat Atasoy	52.753,28
9.	Hüsnü Demirdöğen	48.921,19
10.	Tuğrul Demirdöğen	48.921,19
11.	Turgut Demirdöğen	47.820,08
12.	Tamer Bütün	46.799,36
13.	Nebiye Bozoğlu	46.706,42
14.	Münir Bezmez	44.620,85
15.	-----	43.222,50
16.	Serap Esmer	39.374,31
17.	Necla Saygı	38.894,47
18.	Özlem Dankaz	37.033,15
19.	Ruhi Uğuralp	34.175,62
20.	Habibe Ballı	33.964,30

Kaynak: İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı, 2007

Tablo:5' de ise; Ödemiş'te en fazla Gelir Vergisi ödeyen mükelleflerin listesi görülmektedir.

Kamu Maliyesi açısından değerlendirilecek olursa Ödemiş Belediyesi bütçesinin büyüklüğü 23.968.800 YTL. , Belediye yatırımları ise 6.500.271 YTL. dir.

3.1. Tarım

Ödemiş ekonomisi tarımsal yapı ağırlıklıdır.

İlçenin sahip olduğu toplam arazi varlığı 107.900 hektar olup, büyük bir kısmı tarım arazilerinden oluşmaktadır.

3.1.1. Bitkisel üretim

Tarımsal faaliyetler; ilçede iş ve çalışma hayatı içerisinde ön sıralarda yer almaktadır. Ödemiş'te 29.000 aile geçimini tarımdan sağlamaktadır.

Çünkü yörenin ekonomisi tarıma dayalı olduğu için iş ve çalışmada bu yönde ileri düzeyde bir faaliyet olduğu gözlenmiştir.

Aşağıda, ilçedeki tarımsal alan dağılımına ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır.

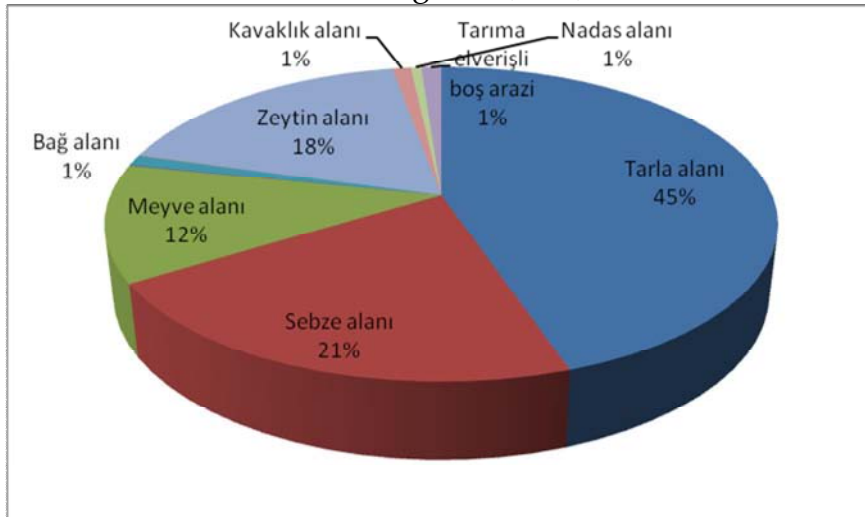
Tablo 6: Tarımsal Alan Dağılımı

	Yüzölçümü (da)		2006 Pay (%)	Değişim (%)
	2002	2006		
Toplam tarım	375.310	331.540	100	-11,7
Tarla alanı	156.750	148.583	44,8	-5,2
Sebze alanı	73.330	70.712	21,3	-3,6
Meyve alanı	37.970	40.220	12,1	5,9
Süs bitkileri	160	300	0,1	87,5
Bağ alanı	3.510	3.510	1,1	0
Narenciye alanı	170	170	0,1	0
Zeytin alanı	51.000	58.760	17,7	15,2
Kavaklık alanı	13.000	3.500	1,1	-73,1
Nadas alanı	8.000	2.000	0,6	-75
Tarıma elverişli	3.142	3.785	1,1	20,5
Sulanan Alan	258.530	232.782,0	70	-9,9

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü,2007

Ödemiş'te 2006 yılı itibariyle toplam tarım alanı miktarı 331.540 dekadır.

Grafik 1: Tarım Arazileri Dağılımı (2006)

Kaynak: Tablo 6

331.583 da'lık alanın 148.583 da'ı tarla, 70.712 da'ı sebze, 40.220 da'ı meyve, 58.760 da'ı zeytin alanından oluşmaktadır.

Diğer bir deyişle; Ödemiş’de 2006 yılı verilerine göre; toplam tarım alanının %44,8’i tarla, %21,3’ü sebze, %12,1’i meyve, %17,7’si zeytin alanından oluşmaktadır. Geriye kalan arazi ise; süs bitkileri, narenciye, kavaklık, nadas, bağ vb. alanlardan oluşmaktadır.

Tablo 7: Tarla Ürünleri Üretimi

Ürün	Ekiliş Alanı (da)			Üretim (ton)			Verim (kg/da)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Tütün	200	1.000	400	150	80	---	75	80	---
Buğday (diğer)	18.000	0	-100	5.400	0	-100	300	---	0
Börülce	0	50,0	---	150	8	-94,7	750	160	-78,7
Fasulye (K.1.Ürün)	500	100	-80,0	100,0	20,5	-79,5	200	205	2,5
Fasulye (K.2.Ürün)	0	400	---	0	82	---	---	205	---
Patates (1.Ürün)	78.000	55.000	-29,5	234.000	127.875	-45,4	3.000	2.325	-22,5
Patates (2.Ürün)	22.000	40.000	81,8	55.000	93.000	69,1	2.500	2,3	-99,9
Sarımsak (Kuru)	0	50	---	0	50	---	---	1.000	---
Soğan (Kuru)	0	250	---	0	500	---	---	2.000	---
Fiğ	0	120	---	0	700	---	---	600	---
Hayvan Pancarı	400	600	50	2.800	4.200	50	7.000	7.000	0
Mısır (dane) I. Ürün	500	0	-100	200	0	-100	400,0	---	---
Mısır (dane) II. Ürün	300	0	-100	120	0	-100	400,0	---	---
Mısır (Hasıl) 1.Ürün	800	800	0	3.200	3.200	---	4.000	4.000	---
Mısır (Hasıl) 2.Ürün	200	300	50	800	1.200	---	4.000	4.000	---
Mısır (Silaj) 1.Ürün	10.000	28.453	185	55.000	156.491,5	---	5.500	5.500	---
Mısır (Silaj) 2.Ürün	12.000	81.116	576	60.000	405.580	---	5.000	5.000	---
Arpa	11.500	0	-100	3.450	0	-100	300	0	-100
Çavdar	750	0	-100	150	0	-100	200	0	-100
Pamuk (kütlü)	25.000	0	-100	0	6.250	---	0	250	---
Yonca (Yeşil Ot)	3.000	0	-100	15.000	0	-100	5,0	0	-100
Yonca (Kuru Ot)	5.500	0	-100	6.875	0	-100	13	0	-100
Toplam	188.650	208.239	-77,7	442.395	798.609	80,5	-	-	-

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü,2002,2007.

Tablo:7 den de görüleceği üzere; Ödemiş’de çok çeşitli tarla ürünleri üretilmektedir.

Oldukça geniş bir ürün yelpazesi içerisinde; tütün, buğday, börülce, fasulye, patates, sarımsak, soğan, fiğ, hayvan pancarı, mısır, arpa, çavdar, pamuk, yonca yeşil ot, yonca kuru ot vb. ürünler ön plana çıkmaktadır.

Ödemiş’in sahip olduğu iklim ve toprak yapısı, patates başta olmak üzere bir çok tarla ürününün yılda iki kez ekilmesine imkan vermektedir.

Ödemiş ‘de 2002 yılında 442.395 ton üretilen tarla ürünleri 2006 yılında 798.609 tona yükselmiştir. 2006 yılına göre; üretim miktarındaki artış kümülatif olarak %80,5 düzeyinde gerçekleşmiştir.

İlçe tarımında sebze bir diğ er uğraş alanıdır.

Lahana, marul, kereviz, ıspanak, maydanoz, kabak, hıyar, patlıcan, bamya, domates, biber, karpuz, kavun, taze fasulye, bakla, bezelye, turp, pancar, karnabahar, brokoli yetiştirildiği gözlenmektedir.

Tablo 8: Sebze Üretimi

Ürün	Ekiliş Alanı (da)			Üretim (ton)			Verim (kg/da)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Lahana(Beyaz)	1.650	1.600	-3	6.600	6.400	-3	4.000	4.000	0
Lahana(Kırmızı)	100	150	50	300	450	50	3.000	3.000	0
Lahana(K. Yaprak)	400	270	-33	2000	1.080	-46	5.000	4.000	-20
Marul(Kıvırcık)	600	1.300	117	900	2.340	160	1.500	1.800	20
Kereviz(kök)	300	0	-100	900	0	-100	3.000	0	-100
Marul(Göbekli)	1.300	600	-54	2.340	900	-62	1.800	1.500	-17
Ispanak	10.000	1.200	-88	10.000	1.200	-88	2.350	1.000	-57
Pırasa	2.350	0	-100	9.400	0	-100	4.000	0	-100
Maydanoz	100	90	-10	40	36	-10	400	400	0
Kabak(Sakız)	200	250	25	600	750	25	3.000	3.000	0
Hıyar(Sofralık)	10.000	2.550	-75	10000	2.550	-75	1.000	1.000	0
Hıyar(Turşuluk)	0	10.200	---	0	10.200	---	---	1.000	---
Patlıcan	2.800	2.520	-10	11.200	10.080	-10	4.000	4.000	0
Bamya	4.200	4.000	-5	1.890	1.800	-5	450	450	0
Domates(Sofralık)	13.000	4.000	-69	65.000	20.000	-69	5.000	5.000	0
Domates(Salçalık)	0	8.200	---	0	41.000	---	---	5.000	---
Biber (sivri,salçalık)	1.300	1.130	-13	30.000	3.900	-87	3.000	3.000	0
Biber(dolmalık)	250	250	0	750	750	0	3.000	3.000	0
Biber(salçalık)	12.000	12.500	4	42.000	37.500	-11	3.500	3.000	-14
Karpuz	20.000	18.600	-7	80.000	74.400	-7	4.000	4.000	0
Kavun	400	400	0	800	800	0	2.000	2.000	0
Fasulye(taze)	2.200	2.400	9	3.300	3.600	9	1.500	1.500	0
Börülce(taze)	1.600	450	-72	2.880	720	-75	1.800	1.600	-11
Bezelye(taze)	1.000	1.050	5	800	840	5	800	800	0
Bakla(taze)	500	600	20	800	900	13	1.600	1.500	-6
Barbunya(taze)	400	1.450	263	400	2.610	553	1.000	1.800	80
Sarımsak(taze)	200	100	-50	200	150	-25	1.000	1.500	50
Soğan(taze)	650	600	-8	1.170	1.200	3	1.800	2.000	11
Soğan(kuru)	650	0	-100	1.625	0	-100	2.500	0	-100
Turp(bayır)	110	150	36	330	450	36	3.000	3.000	0
Turp(kırmızı)	130	160	23	260	320	23	2.000	2.000	0
Pancar(kırmızı)	200	150	-25	600	450	-25	3.000	3.000	0
Karnabahar	2.000	2.000	0	6.000	6.000	0	3.000	3.000	0
Toplam	90.590	78.920	-12,8	293.085	233.376	-20,3	---	---	---

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü,2002,2007.

Ödemiş'deki meyve üretimine ilişkin durum ise tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9: Meyve Üretimi(1)

Ürün	Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı			Üretim (ton)			Verim (kg/ağaç)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Armut	16.750	16.900	0,9	134	135	0,7	8	8	0
Ayva	10.000	10.000	0	150	150	0	15	15	0
Elma (starking)	11.500	12.650	10	288	253	-12,2	25	20	-20
Elma (diğer)	4.000	4.550	13,8	80	91	13,8	20	20	0
Elma (golden)	10.500	12.500	19	263	250	-4,9	25	20	-20
Erik	55.000	61.200	11,3	1.375	1.224	-11	25	20	-20
Kayısı	4.750	4.750	0	166	143	-13,9	35	30	-14,3
Kiraz	47.000	48.100	2,3	940	1.443	53,5	20	30	50
Şeftali (diğer)	15.000,	15.250	1,7	450	458	1,8	30	30	0
Vişne	800	820	2,5	12	16	33,3	15	20	33,3
Muşmula	5.000	4.500	-10	40	36	-10	8	8	0
Antep fıstığı	10.000	12.500	25	10	38	280	1	3	200
Kestane	96.500	112.000	16,1	2.413	2.800	16	25	25	0
Ceviz	15.000	0	-100	225		-100	15	-	-
Ahududu	10	0	-100	15		-100	15.000	-	-
İncir	363.000	1.750	-99,5	9.075	53	-99,4	25	30	20
Nar	8.600	10.250	19,2	215	340	58,1	25	40	60
Trabzon Hurması	1.050	1.450	38,1	42	73	73,8	40	50	25
Zeytin (sofralık)	---	12.500	---	---	250	---	---	20	---
Zeytin (yağlık)	525.500	555.000	5,6	10.510	11.100	5,6	20	20	0
Mandalina (diğer)	0	6.100	---	0	244	---	0	40	---
Mandalina (satsuma)	5.800	0	-100	232		-100	40	40	0
Toplam	1.220.260	1.032.070	-15,4	26.635	19.097	-28,3	---	---	---

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007.

Tarımsal ürün üretimi açısından oldukça zengin olan Ödemiş, meyve üretimi açısından da zengin olup, armut, ayva, elma, erik, ceviz, üzüm, Trabzon hurması, mandalina, çilek vb. çok sayıda meyve üretilmektedir.

İlçede meyve veren ağaç sayısı 2006 yılında %15,4 oranında azalmıştır. Meyve veren ağaçlardan alınan ürün miktarı ise %7,7 oranında azalmıştır.

Tablo 9: Meyve Üretimi(2)

Ürün	Ekiliş Alanı (da)			Üretim (ton)			Verim (kg/da)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Üzüm (sofralık-çekirdekli)	262	2.620	900	5.895	5.895	0	22.500	22.500	-90
Üzüm (sofralık-çekirdeksiz)	70	700	900	1.400	1.400	0	20.000	20.000	-90
Üzüm (kurutmalık-çekirdeksiz)	16	160	900	320	320	0	20.000	20.000	-90
Çilek		1.400	---		4.900	---	70	3.500	4.900
Toplam	348	4.880	1302,2	7.615	12.605	75,9	---	---	---

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007.

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü gibi; 2.620 dekarlık alanda 5.895 ton çekirdekli sofralık üzüm, 700 dekarlık alanda ise 1.400 ton çekirdeksiz sofralık üzüm üretilmiştir.

Kurutmalık çekirdeksiz üzüm ise 160 dekarlık bir alana ekilmiş ve sonuçta 320 ton ürün elde edilmiştir.

2002 yılında ilçede hiç üretilmeyen çilek ise 2006 yılında 1.400 dekarlık bir alana ekilmiş ve 4.900 ton çilek üretimi gerçekleştirilmiştir.

Tarımsal ürün üretimi açısından zengin olan Ödemiş tarımsal alet ve ekipman varlığı açısından da zengin sayılmaktadır.

Tablo 10: Tarımsal Alet ve Ekipman Varlığı(2006)

Alet-Ekipman	Adet	Alet-Ekipman	Adet
Toplam Traktör	4.262	Dişli Tırmık	1.137
Hayvan Pulluğu	1.200	Toprak Tesviye Makinaları	505
Kulaklıklılı Traktör Pulluğu	4.262	Set Yapma Makinası	65
Karabasan	140	Toprak Burgusu	6
Ark Pulluğu	1.355	Hayvanla-Traktörle çekilen ara çapa makinaları	1.755
Dip Kazan(subsoiler)	5	Kobine Hububat Ekim Makinası	10
Toprak Frezesi(rotovator)	26	Pnömatik Ekim Makinası	18
Rototiller	4	Üniversal Ekim Makinası	1.910
Kültüvator	738	Patates Dikim Makinası	1.650
Merdane	55	Fide Dikim Makinası	5
Orak Makinası	5	Sırt Pülverizatörü	2.530
Ot Tırmığı	23	Kuyruk Milinden Hareketli Pülverizatör	790
Biçer Bağlar Makinası	3	Motorlu Pülverizatör	33
Balya Makinası	37	Atomizör	605
Sap Döver Harman Makinası(batöz)	30	Santrifüj Pompa	715
Sap Toplamalı Saman Yapma Makinası	5	Elektropomp	6.050
Döven	2	Motopomp(termik)	92
Patates Sökme Makinası	1.575	Derin Kuyu Pompa	3.220
Traktörle Çekilen Çayır Biçme Makinası	20	Yağmurlama Tesisi	12
Ot Silaj Makinası	40	Damla Sulama Tesisi	6
Mısır Silaj Makinası	135	Krema Makinası	140
Mısır Daneleme Makinası	2	Yayık	478
Ürün Sınıflandırma Makinaları(selektör hariç)	50	Kuluçka Makinası	3
Selektör(sabit veya seyyar)	1	Süt Sağım Tesisi(sabit)	155
Yem Hazırlama Makinaları	35	Seyyar Süt Sağım Makinası	925
Yem Dağıtıcı Römork	6	Tarım Arabası(römork)	3.950

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, 2007.

3.1.2. Hayvancılık

Ödemiş ilçesinde tarım sektöründen sonra hayvancılık sektörü de özellikle son 5 yılda hızlı bir gelişme göstermiştir. Ödemiş'teki hayvan varlığı tablo 11' de gösterilmiştir.

Tablo 11: Hayvan Varlığı

Tür	2002	2006	Artış (%)
Holstein	34.900	93.175	167
Sığır	8440	11.305	25
Koyun	49.600	55.320	12
Kıl Keçisi	7.150	7.500	4,9

Kaynak: İl Tarım Müdürlüğü, 2007

Ödemiş’de hayvancılık sektörü önemli bir yer tutmaktadır. İlçede genellikle her çiftçi ailesinin 3-5 büyük ve/veya küçük baş hayvanı olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla; tarımla geçinen hemen hemen her aile, kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar hayvansal ürün üretmektedir. Tablo 11’de de görüldüğü gibi; hayvancılık sektörü açısından son yıllarda hızlı bir ivme kaydeden ilçede; holstein, yerli ve melez sığır, koyun, kıl keçisi vb. üretimi yapılmakta olduğu görülmektedir.

3.1.3. Tarımsal üretim gelirleri

Tablo 12: Gayri Safi Tarımsal Gelir

Üretim Kolları	Üretim (Ton)			Gayri Safi Gelir (YTL)		
	2002	2006	Artış (%)	2002	2006	Artış (%)
Tarla Ürünleri	442.395	799.237	80,6	55.672.790	124.965.620	124,4
Meyve	26.635	19.097	-28,3	23.679.250	28.009.180	18,2
Sebze	293.085	233.376	-20,3	63.160.000	101.782.500	61,1
Süt	137.970	261.425	89,4	41.391.000	135.941.000	228,4
Kırmızı Et	1.032,5	1.503,8	45,6	5.939.750	18.045.600	203,8
Beyaz Et	720	1.050	45,8	1.547.570	3.675.000	137,4
Yapağı	45	59	31,1	49.500	103.250	108,5
Keçi Kılı	2,3	3,7	60,8	1.380	3.700	168,1
Bal	145	165	13,7	725.000	1.402.500	93,4
Bal Mumu	0	28	---	0	2.100	---
Toplam	902.030	1.315.945	45,8	192.930.450	413.930.450	115,4

Kaynak: Tarım İl Müdürlüğü, İlçe Kaymakamlığı Verileri, 2007

Tablo 12 den de görüldüğü gibi; Ödemiş’de 2002 yılında 902.030 ton olan üretim miktarı 2006 yılında 1.315.945 tona yükselmiştir. Tarımsal ürün üretimi ve satışı açısından oldukça zengin olan Ödemiş’de 2002 yılında 192.930.450 YTL. olan gayri safi gelir miktarı 2006 yılında kümülatif artışı dikkate alındığında %115,4 oranında artmış ve 413.930.450 YTL.’ye yükselmiştir.

Hayvancılık Sektörünün de giderek gelişmekte olduğu Ödemiş’de 2006 yılında en fazla gelirin üretim ve fiyattaki artışa da paralel olarak sütte gerçekleştiği ve süttten 135.941.000 YTL gelir sağlandığı, bunu tarla ve sebze ürünlerinin izlediğini baldan elde edilen tarımsal gelir miktarının da kümülatif olarak %115,4 oranında arttığı ve 1.402.500 YTL. ye yükseldiği görülmektedir.

3.2. Sanayi

Sanayi çalışması olarak ilçenin gelişmiş bir sanayisi olmadığı için sanayi, iş ve çalışma hayatında önemli bir yer tutmamaktadır.

Mevcut küçük sanayi tipi ise; ilçenin özellikle genç nüfusunun istihdamı yönünde yeterli olmadığı gözlenmiştir.

Tablo 13: Sanayi Alanları

	İsim	Kuruluş yılı	Toplam alan (km ²)	Doluluk oranı (%)
Organize Sanayi Bölgesi	Ödemiş Organize Sanayi Bölgesi	1994	3	24
Küçük Sanayi Sitesi	Ödemiş Küçük Sanayi Sitesi	*	*	*

Kaynak: Sanayi Ticaret İl Müdürlüğü, İlçe Kaymakamlığı,2007.

* Bilinmiyor.

Ödemiş’de yatırımı yarım kalan veya inşası devam eden bir adet Organize Sanayi Bölgesi vardır. Ancak; inşası devam eden Küçük Sanayi Sitesi bulunmamaktadır. Ancak yetkililer ilçede yeni bir organize sanayi bölgesine ihtiyaç duyulduğunu belirtmişlerdir.

Bu noktada; Ödemiş Organize Sanayi Bölgesinin bir an önce tamamlanması gerektiği düşünülmektedir.

3.3. Ticaret

İlçede yüksek bir sermaye potansiyeli bulunmaktadır. Ancak; sanayi, ticaret ve özellikle pazarlama faaliyetleri yeterli değildir.

İlçede 29.000 aile tarımsal faaliyet ile geçimini sağlamaktadır. Ödemiş’ de hayvancılık faaliyetlerinden geçimini sağlayan nüfus kesiminin de artmakta olduğu gözlenmiştir.

Ödemiş ilçesi verimli topraklardan oluşan bir ovaya sahiptir ve bir çok tarımsal araziye sahip ilçeye göre de gerek alan gerekse iklim özellikleri bakımından avantajlı konumdadır.

İlçe ekonomisinin büyük ölçüde tarıma dayalı olduğu belirtilmekle birlikte tarımsal ekonominin temelini ise yeterli miktarda su olduğu açıktır.

Ödemiş’ de tarımsal ticaret dışında ticaret ve sanayinin çok fazla gelişmediği görülmektedir.

Ödemiş ilçesinin ekonomik yapısının tarıma dayalı oluşu nedeniyle sanayiinin gelişiminde tarım alet ve makineleri ile iş makineleri imalatı ilk sıralarda yer almaktadır.

Sanayi ürünlerinin imalat ve ticaretiyle tarımsal ürünlerin ticareti ilçenin gelir kaynaklarının başında gelmektedir. Ödemiş’ in coğrafi konumu itibariyle komşu ilçelerin merkezi konumunda bulunması sebebiyle yörenin ticaret merkezi durumundadır.

Ödemiş’te Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi işletmelerinin sayısı büyük çaplı sanayi işletmelerinin sayısından daha fazladır.

İş makineleri, ipekli dokuma sanayi, temel gıda imalat sanayi, elektronik sanayi, Ahşap Doğrama Sanayi, Plastik Sanayi, Tekstil, Tarım makineleri imalatı sanayi, ayakkabı sanayi gelişme yolundadır.

Tablo 14: Ticaret Merkezleri (2006)

	İsim	Toplam alan (m ²)	İşletme sayısı	Doluluk oranı (%)
Pazaryeri	Cumartesi Pazarı	35.000	1.200	95
	Salı Pazarı	10.000	300	100
	Perşembe Pazarı	4.500	164	96

Kaynak: İlçe Kaymakamlığı,2007

İlçede büyük çaplı alışveriş merkezi vb. bulunmamaktadır. Ancak; ilçede Cumartesi, Salı ve Perşembe günleri Pazar kurulduğu gözlenmiştir.

3.4. Turizm

Ege Bölgesinde kış ve kayak turizmi denildiğinde ilk akla gelen merkez Bozdağ Kayak Merkezi'dir.

Adeta bir doğa harikası olan Gölcük, yüksek çam ağaçları altında gelenleri mistik bir atmosfere sokan Birgi, Ödemiş ilçesi sınırları içerisindedir.

Ödemiş’de Helvacı, Doğan, Dinç, Çiftçi Otel 1, Bozdağ Döner Otel, Gölcük, Gözlük Prens ve Çiftçi Otel 2 bulunmaktadır.

Helvacı otel; 62 oda, 114 yatak, Doğan Otel 18 oda, 35 yatak, Dinç otel 40 oda, 80 yatak, Çiftçi otel 17 oda, 35 yatak, Bozdağ Döner otel 30 oda, 85 yatak, Gölcük otel 45 oda, 100 yatak, Gölcük Prenses otel 34 oda, 70 yatak, Çiftçi otel 2 ise 40 oda, 74 yatak kapasitelidir.

Ödemiş'te ziyaret edilen çok sayıda tarihi ve kültürel varlık bulunmaktadır. Bunlardan bir kısmı Birgi- Çakırağa Konağı'nda teşhir edilmektedir. Ödemiş merkezde 1 kentsel sit alanı ve 21 adet anıt yapı mevcuttur.

Bunların dışında Birgi Kasabasında 1 doğal, 1 kentsel, 1 arkeolojik sit alanı ve Gölcük Gölü çevresinde doğal sit alanı tarihsel ve kültürel varlık olarak turizme açık yerlerdir.

Ödemiş ilçe sınırları içinde ise; 3 arkeolojik sit alanı, çevresinde ise 6 arkeolojik sit alanı , Beydağ ilçesinde 1 arkeolojik sit alanı , Kiraz ilçesinde 2 adet arkeolojik sit alanı bulunmaktadır.

Birgi kasabasındaki genel tarihi yapıların ve başta çakır ağa konağı ile ulu caminin ivedi olarak onarımı gerekmektedir.

Ödemiş sınırları içerisinde yer alan Birgi "kentsel sit alanı" mimari yapısı ve İmam-ı Birgivi Mehmet Efendi'nin kabrinin Ödemiş' de bulunması önemli bir inanç turizm potansiyelidir.

İlçe Merkezinde belediye belgeli 353 yatak kapasiteli 8 adet otel 6 adet yeme içme tesisi vardır.

Bozdağ' da ise belediye belgeli 85 yatak kapasiteli 1 otel 4 lokanta bulunmaktadır. Ege Bölgesinin tek kış sporları merkezi Bozdağ beldesine 9 km mesafede 200 yatak kapasitesi ile Ödemiş'in en önemli turizm kaynağı durumuna gelmektedir.

Gölcük'te de belediye belgeli 96 yatak kapasiteli 2 adet otel ve 3 adet lokanta mevcuttur. Bunlardan 80 yatak kapasiteli otel özel idare mülkiyetinde olup, şahıslarla işletilmektedir. Ayrıca Gölcük'te çok fazla sayıda yazlık konutlar da bulunmaktadır.

3.5. Kamu Maliyesi

2006 yılı kesin hesaplarına göre Ödemiş Belediyesinin geliri 19.535.530 YTL. iken gideri 19.587.355 YTL. olarak gerçekleşmiştir. İlçenin 2007 yılı bütçesi ise 25.107.738 YTL. dir.

Ödemiş Belediye'sinde 76 memur, 64 işçi, 86 geçici işçi çalışmakta olup, sözleşmeli personel bulunmamaktadır.

Tablo 15: Vergi (2006)

		Mükellef sayısı	Tahakkuk edilen vergi tutarı (YTL)	Tahsil edilen vergi tutarı (YTL)
Maliye Bakanlığı	Gelir	2.863	4.957.803,35	3.022.016,46
	Kurumlar	409	284.966,24	169.578,23
	Katma değer	3.145	12.164.268,47	9.878.991,39
	Diğer	11.263	44.507.541,99	34.123.031,78
	Toplam	17.680	61.914.580,05	47.193.617,86

Kaynak: İl Vergi Dairesi Başkanlığı, İlçe Kaymakamlığı, 2007

4. Sosyal Yapı

4.1. Eğitim

Ödemiş'te okuryazarlık oranı %95'tir. 2003-2004 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitim alanların yüzdesi %33 iken bu oran 2006-2007 eğitim öğretim yılında %48'e ulaşmıştır.

İlçede 59 ilköğretim Okulu, 10 Orta Öğretim, 2 yüksek öğrenim kurumu bulunmaktadır. Sözkonusu öğretim kurumlarında 20.069 öğrenci eğitim görmekte olup bu okullarda 1.060 öğretmen görev yapmaktadır.

Ödemiş'te ayrıca; Ege Üniversitesi Ödemiş Sağlık Yüksek Okulu, Ege Üniversitesi Meslek Yüksekokulu' da bulunmaktadır. Toplam 436 öğrencinin eğitim gördüğü bu okullarda 52 öğretim elemanı görev yapmaktadır.

Ödemiş Mesleki Eğitim Merkezi'nde 2006- 2007 dönemi itibariyle, çırak sayısı 415, usta sayısı 174 adet olmak üzere toplam 589 öğrenci eğitim almaktadır.

Ödemiş'in ekonomik ve sosyal durumuna göre meslek seçiminde değişkenlikler görülmektedir. Bu noktada; Mesleki Eğitim Merkezi'nde öğrencilerin doğru meslek seçimine yönlendirilmeleri konusunda yoğun çaba gösterilmektedir.

İlçede 37 köy okulu taşınmalı eğitim kapsamında olup kapalıdır. İlçede 136 birinci sınıf, 124 ikinci sınıf, 117 üçüncü sınıf, 156 dördüncü sınıf 143 beşinci sınıf, 319 altıncı sınıf, 321 yedinci sınıf ve 306 sekizinci sınıf olmak üzere toplam 1.622 öğrenci taşınmalı olarak 14 taşınmalı merkez ilköğretim okullarında okutulmaktadır.

Aşağıdaki çizelgede Anadolu Lisesi Genel Liseler kapsamında gösterilmiştir. Meslek Liseleri olarak da; Endüstri Meslek Lisesi, Ticaret Meslek Lisesi, Kız Meslek Lisesi ve İmam Hatip Lisesi dikkate alınmıştır.

2006 -2007 eğitim öğretim dönemi itibariyle ilçede 76'sı resmi, 19'u özel olmak üzere toplam 95 adet eğitim kurumu bulunmaktadır. (Halk Eğitim, Öğretmenevi, Dersaneler, MTSK vb. dahil.)

Ödemiş'te toplam 750 derslik bulunmaktadır. Derslik başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde (Merkez okullar 32, ortaöğretimde 41 adettir.)

İlçede okula gitmeyen kız öğrencilerin tespit çalışmaları devam etmektedir. Tespit çalışmaları tamamlandıktan sonra Milli Eğitim Müdürlüğü'nce ailelere ekipler gönderilmesi ve ikna çalışmalarına başlanacağı belirtilmiştir.

“1000 VELİ 1000 ÖĞRENCİ “ Projesi kapsamında 47 öğrenciye yardım konusunda 47 yardımseverin projeye katkı sağladıkları belirtilmiştir.

İlçede 2005 yılında 2 ilköğretim okulunda 15 ek derslik yenilenmiş ve onarılmıştır.

Ödemiş ilçesinde bilgisayar bulunmayan okul yoktur.60 okulda ADSL bağlantısı bulunmakta, 18 okulda ise ADSL bağlantısı yoktur.40 müstakil ilköğretim ve ortaöğretim okulunun 27 sinde Bilgi Teknolojileri Sınıfı ve laboratuvarı bulunmaktadır.

İlçede, ilköğretim, ortaöğretim ve yaygın eğitim kurumlarında öğretmen ihtiyacı sözleşmeli ve ücretli öğretmen görevlendirilmesi suretiyle giderilmekte olup boş geçen ders olmadığı belirtilmiştir.

Taşınmalı eğitim kapsamında toplam 65 okul ve 1.622 öğrenci taşınmıştır.

Ödemiş'te 2005-2006 öğretim yılında 1.008 öğrenci ÖSS'ye girmiş, 754'ü sınavı kazanmış, 232'si yerleşmiş ve ilçe genelinde başarı yüzdesi %23 olarak gerçekleşmiştir.

OKS'de ise 1143 öğrenci sınava girmiş 407'si yerleşmiş ve başarı oranı %35 olmuştur.

Ödemiş Sağlık Yüksekokulu'nda yalnızca Hemşirelik Bölümü vardır. Sağlık Yüksekokulu 3 katlı modern yapısıyla 4 sınıf, 1 toplantı salonu, 1 kütüphane, 1 hemşirelik uygulama laboratuvarı ve birde DVD odasına sahiptir.

Ödemiş Meslek Yüksekokulu Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Yürütme Kurulu'nun 03/03/1993 tarihli toplantısında, Ege Üniversitesi bünyesinde, Ödemiş ilçesinde hizmet vermek üzere açılmış ve 1994-1995 eğitim-öğretim yılında üç programa (Fidan Yetiştirme, Sebze Üretimi, İşletme Organizasyonu-Çiftlik Yönetimi) öğrenci olarak faaliyete başlamıştır.

Bu programlara ilave olarak 1995-1996 eğitim-öğretim yılında Besicilik, 1996-1997 eğitim-öğretim yılında da Tohumculuk Programı'nın açılması ile program sayısı beşe yükselmiştir. İşletme Organizasyonu ve Çiftlik Yönetimi Programı'nın adı, 2002-2003 eğitim-öğretim yılından itibaren “Tarımsal İşletmecilik” olarak değiştirilmiştir.

Yükseköğretim kampüsünde biri bilgisayar destekli olmak üzere A, B ve C bloklarında toplam 8 derslik, idari büro ve öğretim elemanı odalarının bulunduğu hizmet binası, müdür, müdür yardımcısı ve yükseköğretim sekreteri odalarının bulunduğu 1 idari bina, 1 kütüphane binası, mühendislerin bulunduğu 1 işletme binası, Besicilik Programı uygulamalarında kullanılan küçük ve büyükbaş hayvan ünitesi mevcuttur.

Yükseköğretim 204 dekar arazi üzerine yerleşmiş olup, 34 dekar üzerinde derslikler, idari binalar, konferans salonu, kantin, kütüphane ve yollar bulunmaktadır; geriye kalan 170 dekar arazi üzerinde tarımsal üretim, araştırma projeleri ve öğrenci uygulamaları yapılmaktadır.

Bu alanın 50 dekarı zeytinlik ve bağ plantasyonu olarak kullanılmaktadır. Bunlara ilave olarak 2 adet fidan köklendirme serası, 2 adet plastik sebze üretim serası, 1 adet çimlendirme serası ve 1 adet tohum laboratuvarı bulunmaktadır.

Ödemiş Kaymakamlığı 2007 yılı kayıtlarına göre;

- Fidan Yetiştirme Tekniği Bölümü 1. Sınıfta 29, 2. Sınıfta 25,
- Tohumculuk Programında 1. Sınıfta 31, 2. Sınıfta 29,
- Sebze Üretim Tekniği 1. Sınıfta 28, 2.sınıfta 17,
- Tarımsal İşletmecilik 1. Sınıfta 29, 2.sınıfta 25,
- Besicilik Bölümünde 1. Sınıfta 24, 2.Sınıfta 26 adet olmak üzere Meslek Yüksek Okulunda toplam 263 öğrenci öğrenim görmektedir.

Tablo 16: Eğitim Durumu (2006)

Türü		Adet	Erkek öğrenci	Kız öğrenci	Toplam	Öğretmen sayısı	Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı
Okul Öncesi (Anaokulu Dahil)		31	439	408	847	29	29
İlköğretim		59	7.433	6.834	14.267	622	23
Ortaöğretim	Meslek lisesi	5	1.134	731	2.204	145	13
	Diğer liseler	5	1.181	1.473	2.654	212	13
Yüksek Öğretim	Meslek yüksek okulu	2			436	52	8
	Lisans	-					
Toplam		102	10.187	9.882	20.408	1.060	19

Kaynak: İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, 2007.

Tablo 17: Eğitim Durumu (2006)

Türü	Adet	Erkek öğrenci	Kız öğrenci	Eğitmen sayısı
Dershane	9	1.517	1.622	117
Sürücü kursu	5	1.045	245	72
Halk eğitim merkezi	1	1.424	1.848	193
Diğer eğitim ve kurs merkezi	3	458	62	25
Toplam		1882	1910	218

Kaynak: İlçe Kaymakamlığı,2007

4.2. Sağlık

İlçede, 1 Devlet Hastanesi, 1 özel hastane, 16 Sağlık Ocağı, 21 Sağlık Evi, 1 Ana Çocuk Sağlığı, 1 Bölge Halk Sağlığı Laboratuvarı ve 1 Verem Savaş Dispanseri hizmet vermektedir.

İlçede kadrolu toplam 48 doktor görev yapmaktadır. Doktor başına düşen hasta sayısı ise 2007 yılı itibariyle 2.591,02' dir.

4.3. Kültür, Spor ve Sosyal Yaşam

İlçenin sosyal yönden gelişmişliği yeterli düzeydedir. Sinema ve tiyatro salonu bulunmaktadır. Ancak okullarda da zaman zaman piyesler düzenlenmekte, seyyar tiyatroların gösterileri yapılmaktadır.

Ödemiş'te futbol müsabakalarının yapıldığı futbol sahası ve kapalı spor salonu bulunmaktadır. İlçemizde 1. Amatör Liginde oynayan Ödemiş Belediye Spor Kulübü bulunmaktadır.

Kurumun 7.000 kişi kapasiteli çim zeminli Şükrü Saraçoğlu stadyumu mevcut olup, maraton tabir edilen tribünler uzay çatı sistemi ile kapatılarak kapalı tribün haline getirilmiştir.

Bu stadyumun dışında İlk Kurşun Kapalı Spor Salonunun yanında ayrıca bir de toprak futbol sahası bulunmaktadır. Zaman zaman burada da futbol müsabakaları yapılmaktadır.

Kapalı spor salonu 1500 kişilik tribüne sahip olup, sportif faaliyetler basketbol, hentbol ve okullar arası müsabakalara hizmet vermektedir.

Ödemiş'e bağlı Kaymakçı, Kayaköy, Birgi, Konaklı ve Ovakent kasabalarında aktif futbol müsabakalarının yapılabileceği, etrafı tel örgü ile çevrili futbol sahaları mevcuttur.

Bunların dışında ilçede kasaba ve köylerindeki mevcut spor tesisleri kontrol ve denetimleri yapılarak daha iyi hale getirilme çabası sarf edilmektedir. Spor sahası olmayan yerleşim yerleri için ise, çalışmalar devam etmektedir.

Müze Müdürlüğü'ne bağlı birim olarak tarihi yerler; Birgi- Çakırağa Konağı 18. Yüzyıl Osmanlı mimarisinin gerek mimari, gerekse ahşap işlemeciliği açısından en güzel örneklerdir. 1978 yılında restorasyonu yapılmıştır. Mülkiyeti vakıflar genel müdürlüğüne ait olan konak, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne müze olarak kullanımı için kiraya verilmiştir.

Müze Müdürlüğü envanter kayıtlarında bulunan ve ziyaret edilen bir çok tarihi ve kültürel varlıklar bulunmaktadır. Bunlardan bir kısmı Birgi- Çakırağa konağı şark evinde teşhir edilmektedir.

İlçe sınırları içerisinde yer alan Birgi “kentsel sit alanı” mimari yapısı ve İmamı Birgivi Mehmet Efendinin kabrinin bu belde bulunması önemli bir inanç turizm hareketi oluşturmaktadır. Ayrıca Gölcük ve Bozdağ Yaylaları turizmin gelişmesi için en uygun alanlardır.

Gölcük ve Bozdağ halen iç turizm açısından faal sayılabilecek durumdadır. Birgi beldesi ise iç ve dış turizmin gelişmesine son derece uygun kültürel potansiyele sahiptir.

Ödemiş İlçe Müftülüğü'nün verilerine göre ilçede toplam 163 cami vardır.

Tablo 18: Sportif Tesisler(2006)

Tür		Mevcut	İhtiyaç	Kapasite
Spor kompleksi		0	1	-
Spor salonu	Kapalı	1	-	1500(koltuk)
	Toplam	1	1	1500(koltuk)
Yüzme havuzu	Kapalı	1	-	500
	Toplam	1	-	500

Kaynak: İl Gençlik ve Spor Müdürlüğü, İlçe Kaymakamlığı,2007

Ödemiş'te; Ödemiş Belediye Spor (Atıcılık, Satranç, Güreş, Futbol, Basketbol, Hentbol, Atletizm), Ovakent Futbol, Konaklı Futbol, Birgispor Futbol, Ödemiş Emniyet Spor (Basketbol) ve Ödemiş Dağcılık ve Tenis Klübü (Dağcılık, Tenis) bulunmaktadır.

5. Altyapı

Ödemiş'in altyapı açısından yeterli düzeydedir.

İlçede konut olarak su abonesi sayısı 25.696 iken sanayi alanındaki (Ticarethane) 3.445 adet su abonesi bulunmaktadır. 2006 yılı itibariyle 2.420.272 m³, ticarethanelerde ise 319.950 m³ su tüketilmiştir. İlçede tüketilen toplam su miktarı ise; 2.740.222 m³ dir.

Ödemiş'e bağlı 79 köyün tamamında içme suyu bulunmasına rağmen içme suyu yeterli değildir. İlçenin 61 köyünde içme suyu şebekesi mevcut olup 4 köyde içme suyunun mahalle çeşmelerinden veya kuyulardan sağlanmaktadır..

Ödemiş'de ilçeye bağlı bütün köylerde telefon konuşması yapılmaktadır. Ayrıca; 66 köyde köy konağı mevcut olup 9 köye köy konağı bulunmamaktadır.

İlk Kurşun köyünde devletin imkanları ile bir arıtma tesisi yapılmış ve hizmete açılmıştır.

Ödemiş'de ayrıca İlkurşun anıtı da revize edilmiştir.

Köylere Hizmet Götürme Birliği ve Çevre Kültür ve Turizm Birliği tarafından köylere birçok konuda yardım yapılmakta olduğu belirtilmiştir.

Ödemiş Kaymakamlığı yetkilileri, 2006 yılında köylerin sorunlarının mahallinde ve köy muhtarlıkları ile yapılan çeşitli toplantılarda tespit edildiği ve ilgili kurum ve kuruluşlara iletildiği ifade edilmiştir.

Ödemiş'de içme suyu yeterli olmayan köylerin su problemlerinin çözümü için yoğun bir çaba gösterildiği ve bu sorunun çözülmeye çalışıldığı ifade edilmiştir.

Ayrıca; köylerin iç yollarının kaldırım olarak düzenlenmesi için Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından ve İl Özel İdare Müdürlüğü'nce Birliğe para yardımı yapılması halinde tamamlanabileceği tespit edilmiştir.

Ayrıca; özellikle kanalizasyon-su şebekeleri yapıldıktan sonra devlet halk işbirliği yöntemi ile köylerin içerisindeki yolların da tamamlanacağı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; ilçede alt yapı problemi yoktur. Şöyle ki; su şebekesi tamamen yenilenerek problemsiz ve uzun vadeli yeterli şebeke suyu sistemi ile Çamyayla' dan gelen içme suyu bağlantısı tamamlanmıştır.

Kanalizasyon mevcut olup, yenilenmesi gereken veya yeni yerleşim yerlerine götürülmesi gereken bu hizmette götürülerek en iyi şekilde yapılmıştır.

Elektrik şebekesi mevcut olup, şebekenin yenileme ve genişletmeye ihtiyacı bulunduğundan, bu yönde gerekli proje hazırlanmış ve ihalesi yapılmıştır.

Tablo 19: Hanehalkı Temel Altyapı Gereksinimleri

		Su*
Abone sayıları	Konut	25.696
	İşyeri	3.445
	Diğer	-
	Toplam	29.141
Toplam tüketim miktarı	Konut	2.420.272
	İşyeri	319.950
	Diğer	-
	Toplam	2.740.222

Kaynak: Ödemiş Belediye Başkanlığı, 2007

*Tüketim birimi= m³

Tablo 20: Enerji Kaynakları, Arıtma Tesisleri(2006)

	Var / Yok	Adet	İhtiyaç
Arıtma tesisi	İhale aşamasında	-	2

Kaynak: Ödemiş Belediyesi, 2007

Ödemiş’de hidroelektrik, jeotermal, rüzgar, doğalgaz santrali bulunmamaktadır.

Ödemiş Belediyesi yetkilileri, ilçede arıtma tesisi bulunmadığını ve en az 2 adet arıtma tesisine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. İlçenin kanalizasyon altyapısı şimdilik ihtiyacı karşılamakla birlikte revize edilmelidir.

İlçede konut ve işyeri sayısı 35.000-40.000 civarındadır. Arsa fiyatlarının çok yüksek olduğu ilçede gecekondulaşma eğilimi bulunmamaktadır.

Konut kira fiyatları 250-400 YTL arasında değişirken konut satış fiyatları 50.000-200.000 YTL. arasındadır.

Su şebekesi tamamen yenilenerek problemsiz ve uzun vadeli yeterli şebeke suyu sistemi ile Çamyayla’ dan gelen içme suyu bağlantısı tamamlanmış durumdadır.

2006 yılı verileri itibariyle, Karayolları 21. Şube Şefliği, İzmir, Aydın, Manisa, Uşak, Denizli illerini ve 8 ilçeyi birbirine bağlayan 276 km. devlet yolu 309 km. il yolu olmak üzere toplam 585 km. yol bakım ağında bulunmaktadır. İlçede duble yol 28 km. olup 170 km. lik duble yola ihtiyaç vardır.

İlçedeki asfaltlı yol miktarı ise; 594 km. dir.

Ödemiş ilçesi sınırları içerisinde geçen Ödemiş, Ovakent, Ödemiş-Kiraz, Ödemiş-İzmir devlet ve il yollarının tarım arazisi içerisinde geçmektedir.

Kışın yağışların fazla olması nedeniyle yolların belirli kesimleri sular altına kalmakta, sanat yapıları ve hendek bakımları sürekli yapılmasına rağmen dere yataklarının yol olarak kullanılmasından veya tarla sınırlarına katılmasından ve son olarak da yer üstü suları Küçük Menderes Nehrine ulaşmadığından dolayı yollar zaman zaman su baskınlarına uğramaktadır. Sözkonusu dere yatakları yenilenmelidir.

İlçede toplam 638 km. köy yolu ağı bulunmaktadır. Ödemiş devlet demiryolları Gar Şefliği Alsancak 3. Bölge Müdürlüğü'ne bağlı bir kuruluş olup 16 memur ve 3 işçi ile hizmetlerine devam etmektedir. Ödemiş'ten günün belirli saatlerinde her gün düzenli olarak motorlu trenlerle Ödemiş İzmir arası yolcu taşımacılığı yapılmaktadır.

Ödemiş'te Ödemiş Radyo Televizyonu (ÖRT) hizmetleri özel kuruluş olarak ilçe merkezi ile komşu ilçelerden de izlenme olanağına sahip olup ilçenin yerel yayın kuruluşlarının başında gelmektedir.

İlçede ayrıca; Radyo Remix ve ÖRT Radyosu yerel olarak yayın yapmaktadır. Bu kuruluşlar yayın içerisinde eğitici ve kültürel faaliyetleri içeren programlar ile faydalı bir hizmet vermeye çalışmaktadır.

Yerel basın olarak da Ödemiş' de 3 Eylül Gazetesi, Kent Gazetesi, Küçük Menderes Gazetesi ve Cephe Gazetesi'ni saymak mümkündür.

Sözkonusu gazeteler, Ödemiş'de haftanın bütün günlerinde yayınlanmakta olup bölge hakkında özellikle yerel haberlerde önemli bir boşluğu doldurmaktadır.

6. Sorunlar ve Çözüm Önerileri

- İlçede iş ve çalışma hayatında tarımsal faaliyetlerin önde geldiği görülmektedir.

Ancak ilçede önemli bir istihdam sorunu vardır. İlçenin en önemli geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olmasına rağmen, bu alanlarda sanayileşme sağlanamamış, üretilen tarım ve hayvansal ürünlerin pazarlanması komisyoncuların insiyatifine bırakılmıştır.

Bu sorunun temelinde Ödemiş-İzmir bağlantı yolunun iyi olmaması, limana uzak olması ve yatırımcıların Ödemiş'i tercih etmemeleri vb. nedenler sözkonusudur.

- Ödemiş Organize Sanayi Bölgesinin hizmete girmemesi de önemli bir sorundur.

Bu nedenle ilçede gelişmiş sanayinin gelişmesi çalışma ve iş hayatında da önem arz edecek ekonomik bir faaliyetle birlikte gelişmişlik unsurunu ortaya çıkartacaktır.

- İlçede yayla turizmi yeterince geliştirilip tanıtımı ve pazarlaması yapılamamaktadır.

- Tarıma dayalı üretim planlaması bulunmamaktadır.
- 2008 yılında tamamlanması planlanan Beydağ Barajının sulama kanallarının ve diğer barajların yapılması konusundaki gecikmeler planlama yapmayı engellemektedir.
- Aydın, Salihli, Alaşehir ve Denizli bağlantı yollarının iyileştirilmesi konusundaki çalışmalar tamamlanmamıştır.
- Ödemiş Arıtma tesisinin bir an önce yapılması gerekmektedir.
- İlçede bulunan soğuk hava depolarının sayısı ve kapasiteleri yeterli değildir. İlçede yeterli çapta özellikle yörede üretilen patatesi muhafaza etmede faydalı bir soğuk hava deposuna şiddetle ihtiyaç vardır.
- İlçenin bir numaralı sorunu susuzluktur. Bölge halkı susuzluğun bu şekilde devam etmesi halinde tarımın yapılamayacağını, mevcut durumda içme suyu bulmakta dahi zorlanıldığı belirtilmiştir.
- İlçede finansman açısından oldukça yeterli ve belirli konularda fabrika, tesis vb. kurarak ilçe sorunlarının çözümüne katkıda bulunacak kapasitede olan işadamları mevcut olmasına rağmen, önceki yıllarda Ödemiş- Tekstil, daha sonra bu şirketin devamı niteliğinde kurulmuş olan BOYKİM A.Ş. iflas ve ardından bir çok insanın işsiz kalması ile sonuçlandığı için ortak şirket kurma konusuna iş çevrelerinin soğuk baktıkları ve cesaret edemedikleri görülmektedir. Bu önyargının kırılması için Ödemiş dışında faaliyet gösteren, ortaklık kurma konusunda başarılı örnekler sergileyen iş çevrelerinin desteğine ihtiyaçları bulunmaktadır.
- Ödemiş'te üretilen ve en fazla gelir sağlayan tarla ürününün patates olduğuna yukarıda değinilmişti. İklim özellikleri ve vejetasyon süresinin kısa olması ilçede yılda iki kez patates ekimi yapılmasını sağlamaktadır. Ancak patates üretiminin fazla olması bir takım pazarlama sorunlarını da beraberinde getirmektedir.
- Üreticinin ürününü stoklama, fiyat dalgalanmalarını bekleyerek karar verme vb. imkanı bulunmamaktadır.
- Ödemiş'te yaklaşık 29.000 aile geçimini tarımdan sağlamaktadır. Buna rağmen ilçede konut tipi yapılaşma hızla sürmekte ve çok verimli tarım alanları yok edilmekte, apartmanların altında kalmaktadır. Bu sorunun çözümü ve tarım arazisinin ilçe ve ülkemiz açısından taşıdığı önem halka yeterine anlatılamamaktadır.
- Ödemiş' de küçük sanayi tipinde sanayileşme vardır fakat ilçe istihdamına katkı sağlayacak seviyede bir sanayi faaliyeti bulunmamaktadır.

İlçede yürütülmekte olan en önemli projeler aşağıda yer almaktadır.

- Kültür Merkezi

İlçenin en gerekli ihtiyaçlarından biri olan Ödemiş Kültür Merkezi'nin temeli 02.06.1997 tarihinde atılmıştır. İnşaat devam etmektedir. Kültür Bakanlığı'nca yaptırılmakta olan kültür merkezi inşaatı ödeneksizlikten bugüne kadar yapılamamıştır. Kültür merkezi inşaatının bitiminde kütüphane hizmet binası sorunu ortadan kalkacaktır.

- **Beydağ Barajı**

Küçükmenderes nehri üzerine Beydağ mevkiinde 1994 yılında yapımına başlanmış olan barajın inşaatının 30.12.2007 tarihinde bitirilmesi planlanmış ancak, süre uzatımı nedeniyle 27.10.2008 tarihine kadar bitirilmesi gerekmektedir.

Barajın gövde hacmi 2,37 milyon m³, temelden yüksekliği 96 m, normal su kotunda göl hacmi 248,28 milyon m³, normal su kotunda gölalanı 13 ha olup barajda silindirle sıkıştırılmış katı dolgu kullanılmaktadır. 2006 yılı sonu itibariyle fiziki gerçekleşme oranı % 54 tür.

Barajın programda belirtilen süresinde tamamlanması ve biran önce faaliyete geçmesi için 2007 yılı yatırım programında da ödenek ayrılmıştır. Ödenğin düzenli şekilde aktarılması halinde 2008 yılı sonunda baraj bitirilerek hizmete sunulması Küçük Menderes Ovası için tarımsal yönden büyük avantaj sağlayacaktır.

- **OSB (Organize Sanayi Bölgesi)**

300 hektar alanda programa alınan organize sanayi bölgesinin ilk etapta seçilen 100 hektarlık kısmında kamulaştırma çalışmaları tamamlanmıştır. Parselasyonu yapılan kısımlar ihalesi yapılarak satışı yapılmıştır. Bu parselasyonlardan 5 adet 5000 m²'lik parsel ile 2 adet 10.000 m²'lik boş parsel bulunmaktadır. Talep olduğu takdirde bu parsellerinde satışa sunularak organize sanayinin bir an evvel hizmete açılması ve alt yapısının bitirilmesi için gerekli görüş ve çalışmalar devam etmektedir. Kura çekimi ile parsellerin sahipleri belirlenmesi aşamasına gelmiş ise de alt yapı (su, elektrik, kanalizasyon ve arıtma) tamamlanması için Sanayi Bakanlığı'ndan parasal destek beklenmektedir. Hâlihazırda tapu işlemleri tamamlanmıştır.

- **Aktaş Barajı**

Aktaş Barajı 10-15 metreden çıkan yer altı sularının çekilmesi ve YAS kuyularının 200-250 metrelere ulaşması nedeniyle çiftçimiz için umut olan bir sulama projesidir.

Baraj yeri Ödemiş İlçesine yaklaşık 15 km. mesafede bulunan Aktaş Deresi üzerindedir. Sulama amaçlı olup, 1538 Hektar tarım arazisi sulanacaktır. DSİ Bölge Müdürlüğüne 20.12.2005 tarihinde Kati Proje Yapım İhalesi yapılmış olup, 2007 yılı ilk yarısında projeleri tamamlanacaktır.

2007 yılı yatırım ve uygulama planında yapım ihale teklifi yapılmıştır.

- **Rahmanlar Barajı**

Baraj yeri Ödemiş'in 65 Km. Kuzeybatısında Rahmanlar Deresi üzerindedir. Amacı 1.404 Hektar arazinin sulanması ve Ödemiş İlçesine 9,24 Hm³/yıl içme ve kullanma

suyu teminidir. DSİ Bölge Müdürlüğünce 19.12.2005 tarihinde Kati Proje Yapım İhalesi yapılmış olup, 2007 yılı ilk yarısında projeleri tamamlanacaktır.

2007 yılı yatırım ve uygulama planında yapım ihale teklifi yapılmıştır.

- **Bademli Barajı Kati Proje Yapımı**

Baraj yeri Ödemiş İlçesi Pirinççi Çayı üzerinde yer almaktadır. Bademli, Ovakent arazilerinde 1.048 Hektar tarım arazisini sulayacaktır. Genel Müdürlükçe 27.02.2007 tarihinde Baraj Kati Proje Yapım İhalesi yapılacaktır.

Sonuç olarak ilçede turizm geliştirilmelidir:

Ödemiş’de turizmin geliştirilmesi ve canlılığın artırılması amacıyla İl Özel İdaresi tarafından başlatılan Bozdağ Kayak Merkezi ve Dinlenme tesisleri hizmete açılmıştır.

İleride Bozdağ Kayak Merkezi ve Dinlenme Tesisleri’nin daha da geliştirilmesi hatta özel sektör tarafından da yeni yatırımlar yapılması için otel - motel ve dinlenme tesisleri düşünülmektedir.

Yöre halkı tarafından çalışmaların aynı hız ile devam etmesi ve maddi durumu iyi olan şirketlerin bölgeye çekilmesi ile bu şirketlere Ödemiş ve Bozdağ’lıların da ortak edilmesi istenilmektedir.

814 dekar yüzölçümü olan Gölcük Gölü Bozdağ’a 8 km uzaklıktadır. Doğal güzellik harikası ve tabii piknik yeri olarak ünlüdür. Gölcük gölüne ilişkin İl Özel İdaresi, Zeytinlik Belediyesi ve Bayırlı ile Oğuzlar köylerine Maliye Bakanlığının emri ile kiraya verilmiş, bu dört yerel yönetimin katılımı ile birlik kurulmasına çalışılmaktadır.

İl Özel İdaresince hazırlatılan Gölcük Gölü Kentsel Tasarım Ve Peyzaj Projesi’nin bir an önce uygulamaya geçirilmesinde büyük yarar görülmektedir.

İlçede; bir turizm irtibat bürosunun kurulması halinde daha iyi hizmet verilecektir. İlçeyi tanıtıcı 64 sayfalık Türkçe-İngilizce Ödemiş kitabı hazırlanmış, dağıtılmaktadır.

- **Hizmet Binalarının Yetersizliği**

Başta İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü hizmet binaları olmak üzere birçok Kamu kurum ve Kuruluşunun hizmet binası yetersizliği mevcuttur.

Kendi hizmet binasında görevi en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmaktadır. Ancak hizmet binasının yetersiz olması hizmet ve çalışma ortamında olumsuzluklar yaratmaktadır. Bunun için acilen hizmet binasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü, Ödemiş İlköğretim Okulu bahçesinde eski bir binada hizmet vermektedir. Ancak binanın eski ve yetersiz olması hizmetlerin de istenilen düzeyde yerine getirilmemesinde büyük bir etken olmaktadır. Bu nedenle kurumun acilen bir hizmet binasına ihtiyacı vardır.

Hizmetlerin ve çalışma ortamının da yeterli olmamasından dolayı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün de yeni bir hizmet binası ihtiyacı vardır.

İlçe Halk Kütüphanesi Ödemiş İlköğretim Okulu'nun bahçesinde bulunan kendine ait olmayan, yetersiz 2 salonda hizmet vermektedir. Bu nedenle acilen hizmet binasına ihtiyaç vardır.

- **Kaymakam Lojmanı**

İlçe Kaymakamı'nın ikametgâhı için İlçe Özel Müdürlüğü hizmet binasının üst katı lojman olarak tahsis edilmiş olup, 50 yılı aşan bir süreden beri hizmet vermekte olan bina kullanım için yetersiz olduğu gibi bakım onarımı dahi yapılamayacak duruma gelmiştir. Acilen gerekli arsa tahsis veya alımının yapılarak Mülki İdare Amirliğine tahsisli bir konut yapılması zorunlu bir ihtiyaç haline gelmiştir.

- **İlçe Jandarma Hizmet Binası**

Kendi hizmet binasında görevi en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmaktadır. Ancak hizmet binasının yetersiz olması hizmet ve çalışma ortamında olumsuzluklar yaratmaktadır. Bunun için acilen hizmet binasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bunun içinde ilçenin Ahrandı mevkiinde bulunan hazine arazisi (11.700.m²) tahsis edilmiştir. Ancak yatırım için gerekli işlemlerin yapılması beklenmektedir.

- **Ödemiş-İzmir Karayolu**

İlçe bağlı bulunduğu İzmir İli'ne 115 Km. mesafede olup, ulaşımını karayolu ve demiryolu ile sağlamaktadır. Ödemiş-İzmir Karayolu iki ilçe ile bağlantılı olarak ulaşımını sağlamaktadır. Birinci yol İzmir-Tire bağlantılı olarak, ikincisi ise Ödemiş-Bayındır Karayolu ile bağlantılı olarak sağlanmaktadır.

Ödemiş-Tire bağlantılı yoldan ulaşımın sağlanması ile yol 10 Km. uzamakta, Bayındır'la bağlantılı yoldan gidildiğinde ise aşırı virajlar nedeniyle aynı yol yaklaşık 30 dk. daha geç sağlanmaktadır ve her iki durum da İlçe halkı için mali kayıplara yol açmaktadır. Bu nedenle ilçenin İzmir' e bağlantı yolunun daha düzenli hale getirilmesi gerekmektedir

Ayrıca;

Altyapı çalışmalarının etüt ve proje bazında büyük kısmının tamamlandığı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan kredi alınması aşamasına geldiği Ödemiş Organize Sanayi Bölgesi'nin bir an önce faaliyete geçirilmesi gerekmektedir.

- Ödemiş, Kiraz, Beydağ ve Bayındır ilçelerini de ilgilendiren Küçük Menderes Havzası'ndaki üretilen tarım ve hayvan ürünlerinin daha iyi değerlendirilmesi ve bu alanın sanayileşmesi, kurulacak fabrikaların faaliyet konusuna ve sayısına bağlıdır. Şu anda Ödemiş ve yöresinde Ödemiş Organize Sanayi Bölgesi'nden başka fabrika kurulabilecek alanlar bulunmamaktadır. Şehir içlerinde kurulu bulunan küçük ve orta ölçekli bu tür fabrikalar, yer sıkıntısı, çevre kirliliği vb. nedeniyle kapasitelerini geliştirememektedirler.
- Ödemiş, Kiraz ve Beydağ İlçelerini İzmir'e bağlayan yolun gereksiz viraj ve dönemeçlerinin kısaltılıp duble yol yapılması gerekmektedir. Bu konuda Karayolları tarafından başlatılan çalışmaların hızlandırılması ve sözkonusu yolun tamamlanması halinde büyük yatırım firmalarının bu bölgeye yatırım yapmaları kolaylaşacaktır. Yeni başlatılan ve çok az bir kısmının yapımının devam ettiği yolun tamamlanması halinde 120 km. olan Ödemiş İzmir arası 90 km. ye inecektir.
- Ödemiş, Salihli, Ödemiş Aydın Alaşehir Denizli bağlantı yolları da aynı konumda dar ve sadece otomobil ile küçük yolcu otobüslerinin gidip geldiği yollardır. Bu yolların da ticari yol standartlarına kavuşturulması gerekmektedir.
- Bozdağ'daki kayak merkezinin, Gölcük Gölü'nün ve yamaç paraşütü yapılan bölgelerinin yeterince tanıtılması, bu alanların 12 ay turizme hizmet etmesi için standartlarının yükseltilmesi gerekmektedir.
- Ödemiş tarım alanında yılda üç ürün alınmaktadır. Ancak alışlagelen patates üretiminden son on yılda üretici para kazanmamaktadır. Artık ülkemizin her yerinde patates üretimi yapıldığı için, Ödemiş patatesinin cazibesi kalmamıştır. Alternatif ürünlerin üretiminin teşvik edilmesi, organik tarımın geliştirilmesi, üniversitelerin halkın bilinçlendirilmesi konusunda önderlik etmesi gerekmektedir.
- Ödemiş halkı özellikle tarımda gördüğünü uygulayan bir yapıya sahiptir. Dolayısıyla, Ziraat Odaları, İlçe Tarım Müdürlüğü ve kooperatifler bir araya gelerek tarıma dayalı üretim planlaması yapmalı, örnek bahçeler oluşturmalarıdır.
- Beydağ Barajının bölgeye faydalı olması için sulama kanallarının terfi ve yer altı sulama şebeke hatlarının 2009 yılı sonuna kadar mutlaka tamamlanması gerekmektedir.
- Yer altı kaynakları Küçük Menderes ovasında tükenmek üzeredir. 240 metrelere kadar inen sondaj kuyularından artık tuz oranı yüksek sular çıkmaktadır. Sondaj ve sulama maliyetleri çok yüksektir.
- Beydağ Barajına takviye olarak, Ödemiş Üzümlü Barajı, Ödemiş Aktaş Barajı, Ödemiş Bademli Barajlarının da yapılması gerekmektedir.

7. Yatırım Olanakları

Maddi zenginlik açısından yeterli düzeyde bulunan Ödemiş'de; özellikle sanayi alanında şirketleşme teşvik edilmeli ve Ödemiş halkı bu konuda cesaretlendirilmelidir.

Ayrıca; Ödemiş, turizm sektörü açısından ciddi bir turizm potansiyeline sahiptir. Ödemiş'teki turistik arz, turizmin 12 aya yayılması konusunda oldukça etkili olacak niteliktedir. Turizm sektörünün gelişmesi açısından Bozdağ Kayak Merkezi ve Dinlenme Tesisleri çevresinde yeni otel, motel ve pansiyon yapımı cazip yatırım olanaklarındandır.

Yanısıra; ilçe'de yetiştirilen ürünleri değerlendirmek ve istihdam olanağı sağlamak amacıyla salça, patates ve banya işleyen fabrikalar, iplik, yem ve süt işleyen fabrikalar kurulmasına da ihtiyaç vardır.

SWOT Analizi

Tablo 23. İlçenin Swot Analizi

Güçlü Yönleri	Zayıf Yönleri
<ul style="list-style-type: none">-Halkın gelişim ve değişime açık bakış açısı.-Tarımsal ürün yelpazesinin genişliği,-Hava sıcaklığının giderek arttığı bölgede Bozdağ Kayak Merkezi ve Gölcük'ü bünyesinde barındırması.	<ul style="list-style-type: none">-Eğitim amaçlı göçler fazladır, kalifiye gençler ilçeye geri dönmemektedir.-Altyapı yetersizdir.-Sulama olanakları yetersizdir.-Turizm potansiyeli yeterince değerlendirilememekte, tanıtım yapılmamaktadır ve tesis sayısı yetersizdir.
Yatırım Olanakları	Tehditleri
<ul style="list-style-type: none">-Bozdağ Kayak Merkezi civarında yeni otel, motel ve pansiyon yapılabilir.-İlçede Özellikle salça, iplik, yem ve süt işleyen tesisler kurulabilir.-Soğuk hava depolarının sayısı arttırılabilir.	<ul style="list-style-type: none">-Tarım arazileri üzerindeki çarpık yapılaşma ve tarım arazileri üzerine konut inşa edilmesi.-Planlı bir kentleşme ve sanayileşme yapısı bulunmamaktadır.

8. Sonuç

Dünyanın ve ülkemizin gündeminde olan ve etkilerini her geçen gün daha fazla hissettiğimiz “Küresel Isınma” ne yazık ki Ödemiş ve çevresini de derinden yaralamaktadır.

Nitekim; İlçe ile özdeşleşmiş Küçük Menderes nehrinde suyun yok denecek kadar azaldığı üzüntü ile gözlenmektedir.

Ödemiş'in büyük bir kısmı ovalık alan olarak bilinmekle birlikte gözlemlerimiz esnasında ne yazık ki yüksek ölçekli kaliteli tarım arazilerinin üzerine yoğun bir şekilde konut inşa edildiği bilinmektedir.

Ödemiş' de yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağmurlu geçmekte olup özellikle yaz aylarında nem oranı yükselmektedir.

Ödemiş ve çevresi tarımsal ürün yelpazesi açısından oldukça zengindir.

İlçede; kestane, patates, ceviz, incir, karpuz, turunçgiller, zeytin ve hemen hemen bütün meyve çeşitleri kuraklığın da etkisi ile miktar olarak azalmakta ancak yetiştirilmeye devam etmektedir.

Bademli de Ödemiş ekonomisine ciddi miktarda katkı sağlamakta olup, meyve fidanı yetiştiriliciliği ve kiraz üretimi alanlarında Türkiye ekonomisinde büyük bir paya sahip olarak adından en az Ödemiş kadar söz ettirmektedir. Ödemiş'in sanayi yapısı tarımsal hammaddelere dayalıdır. Ayrıca imalat sanayi içinde değerlendirilecek iş makineleri, çelik döküm, elektronik, süt ürünleri, plastik, ağaç ürünleri, zeytinyağı vb. fabrikalar ve işletmeleri bulunmaktadır. Sanayileşme yönünde özellikle son yıllarda önemli adımlar atılmaktadır.

İlçe gelişmişlik sıralamasında lider konumda olmakla beraber, geçtiğimiz yıllarda ilçe için hazırladığımız raporlarda da belirttiğimiz gibi; ilçenin omurgası durumundaki tarımsal arazi miktarı kuraklık ve özellikle de; hızlı yapılaşma nedeniyle ciddi bir tehlike altındadır.

Beydağ Barajı'nın yapımı başta olmak üzere ilçedeki bu vahim susuzluğa en kısa sürede bir çare bulunması, ilçe tarımına can suyu verilmesi ve bunun da Beydağ Barajı aracılığı ile olması gerektiği düşünülmektedir.

Üçte ikiden fazlası tamamlanan ve 2007 sonunda su tutmaya başlayacak olan Bölge için olmazsa olmaz yatırımlardan Beydağ Barajının bölgeye faydalı olması için sulama kanallarının terfi ve yer altı sulama şebeke hatlarının 2009 yılı sonuna kadar mutlaka tamamlanması gerekmektedir.

Beydağ Barajına takviye olarak programda olan Ödemiş Üzümlü Barajı, Ödemiş Aktaş Barajı, Ödemiş Bademli Barajlarının da yapılması son yıllardaki küresel ısınmadan kaynaklanan su sıkıntılarını, yer altı kaynaklarının israflı kullanılmasını önleyecek, bu barajları besleyecek olan kaynak ve dere suları boşa gitmeyecek istihdama dönecektir.

9. İletişim

Tablo 24. İletişim Bilgileri

	Adres	Telefon	Faks	E-Mail
Kaymakamlık	Hükümet Konağı Ödemiş/İZMİR	(232) 545 31 50	(232) 545 28 71	odemiskaymakamligi @hotmail.com
Belediye Başkanlığı	Akıncılar Mah. Bayram Sok. No:1 Ödemiş/İZMİR	(232) 544 90 97	(232) 545 12 69	bilgiislem @odemis-bld.gov.tr
Ticaret Odası	Ordu Cad. No:1 Ödemiş/İZMİR	(232) 543 11 68	(232) 544 16 30	odemisto @tobb.org.tr
İlçe Emniyet	İlçeEmniyet Müdürlüğü Ödemiş/İZMİR	(232) 544 89 95	(232) 545 23 52	-